

Kéttüzeléses rendszerrel

Napi 60–70 ezer téglát gyárt a szőregi téglagyár munkáskollektívája

A városi lármahoz, forga-taghoz szokott fülnek, szem-nek úgy tűnik, mintha már estefelé, munka után járna az idő. A magas téglakaz-lak, robusztus gyáremlékek között alig mozog egy-néhány ember. Csak pillanatra látni imitt-amott egy-két munkást, aztán sietősen tűnnek tova a dolguk után. Csak jóval később veszi észre a látogató, hogy mégsem áll itt a munka, hanem nagyon is gyorsan halad. A gyártó üzem ajtaja valósággal ontja a síkamlás, sárgásbarna színben csillogó nyerstéglat, 60–70 ezer darabot naponta. A kemencék szája 40–50 fokos hőséget lehel, s a tikkasztó, szédítő meleggel együtt 25–30 ezer acélosan csengő égett téglát is műszakonként.

Mindezt a nagy elismerést kiérdemlő munkát csak egy 62 tagú munkáskollektíva végzi.

Bámulatos ügyességgel

tudják az emberek a gépek nagy teljesítőképességeit összehasonlítani, saját tudásukkal, kimeríthetetlen akaraterejükkel. Mindezt a terven felül gyártott téglák 10 és százazreibe ölt testet, az új házakban, amelyek talán még nagyon sokáig nem épülhetnek fel, ha ez a szőregi téglagyári garda nem volna annyira egyszívű, egytelkű, és nem akarnák ilyen nagyon maguk és embertársaik boldogulását.

Az elbeszélések alapján tallóztattam egy kicsit a gyár történetében. Csányi Ferenc gyárvezető mondotta el: csak 4–5 éve még annak, hogy újjáépítették ezt a régi gyárat. Kapacitását 1952-ben mintegy napi 40 ezer téglára tervezték. És most mi a helyzet? Ha a gyárat ezzel a korszakú munkásgárdával összehasonlítjuk és a kapott képet, mondjuk egy jókora festő jelképesen vászonra piktorolná, akkor okvetlenül egy izmos, élettől,

Jelmagyarázat

Minden térképen vannak jelek — és van jelmagyarázat, amiből megtudhatjuk, hogy mi mit jelent. Más színű a folyó és megint más a heg; más vonalkával kerítik körül az országot, s megint mással a megyét. De mondom, ebben a jelrendszerben mindenkit eligazít a térkép.

Eppen így el akartam igazolni a Pécsi Geodéziai és Térképészeti Intézet szegedi kirendeltégének nagy fali térképén, amikor egy jelle a térkép nem adott választ. Ebből először arra lehet következtetni, hogy hiányos a jelmagyarázat. Ott ugyanis egy ugyanolyan lyuknak kellene lennie, mint fentebb — egy cimer-alakú, a tetején a vörös csillag egyik ágára emlékeztető, s alul hullámosan futó szalagsíkot idéző lyuknak. És nincsen.

A jel tehát későbbi, mint a térkép... No de ne kerüljessük a dolgot! Mondom, feltűnt, hogy a térképészek pengével kiszabták a Népköztársaság volt címerét annakidején a Magyar Népköztársaság térképéről. Valaki jelt adott politikai meggyőződéséről — arról, hogy nem szívelheti el egy korábban készült térképen sem az ötágú csillagot. (Pedig ilyen csillagok vannak a magyar állami váltópénzen is, amelyekkel havonta kiegyenlítik a bért!) Kimetszette hát, s most ott tárogat erkölcsi és politikai bizonyítvány — a jel.

Ugyan mikor vezeték rá a térképre a megfelelő magyarázatot?

(mn)

erőtől dagadó fiatal legényt kellene rajzolnia, térdigérő nadrágban és repedező mel-lényben. Mert bizony a gárda pár év alatt kinőtte ruháját, — mármint a gyárat. Pedig számszerűleg nem is gyarapodott, inkább apadt. A napi termelés a dolgozók ügyessége, leleményessége folytán jó 20–30 ezerrel megnövekedett és mennyivel növekedhetne még ha a „ruha”, — amely nem is olyan régen még nagyon is bő volt, — most nem lenne olyan szűk. Azt beszélnek az emberek a gyárban, és ezt papíron, ceruzával is be tudják bizonyítani: egy kis gyárbővítéssel — történetesen, ha a szárítóteret 650 ezerrel 950 ezer nyerstégla befogadó képességűre nagyobbitanák, — akkor a trösztigazgatóság a jelenlegi évi késztéglá gyártási tervüket 9 millióról nyugodtan felemelhetné legalább 12 millió 500 ezerre. A gyár teljesítené ezt a tervet is, s hozzá nem is nagyon kellene emelni a dolgozók létszámát.

Három és félmillió terven felül téglá nem kevés, jó

120 kislakás építéséhez

lenne elegendő. Ennyivel többet termelné! Hogyan is lehetséges?

Még tavaly történt: a gyár műszaki dolgozói és a munkások egyaránt úgy látták, a kiszabott évi tervet, a régi — amely tulajdonképpen még nem is volt olyan régi — munkamódszerrel nehéz lesz teljesíteni. Merészet gondoltak. A korábbi körkörös, egy tüzeléses rendszerrel átérték kéttüzeléses rendszerre. Úgy kell ezt elképzelni, hogy korábban a nagy, 25 kamrás kemencében mindig csak egy szakaszon égett a tűz. A tűz előtt állandóan rakták be a nyerstéglat, mögötte pedig hordták ki a készárut. Ez volt az egytüzeléses rendszer. Amikor átálltak a kéttüzeléses rendszerre, megváltoztak a kemencék. Az új módszer bevezetése után már két tűz követte egymást. A kemence egyik oldalán szedték ki a késztéglákat s ugyanazon az oldalon, néhány kamrával adább, pedig rakodtak befelé. Ugyanígy csinálták ezt a kemence másik oldalán is. Ez az ötletesség eredményezte, hogy a szőregi téglagyár munkásgárdája hirtelen kiugorhatott a többi gyár sorrendjében elfoglalt korábbi termelési színvonalról. Évi 125 százalékos átlagtermelési terv teljesítésével az első helyre került. Nagy most a bizalom, hogy az idei tervet még jobban meghajazzák. A bizalomnak meg is van az alapja. A tavalyi tervet valamivel nagyobb munkásgárda napi 10 óras műszakban teljesítette 125 százalékra, s ma már néhány kisebb-nagyobb észszerűsítéssel ugyanezt a munkát 8 és fél óra alatt végzik el.

Az eddigiekből azonban nem derült még ki, miként lehetne

újabb három és félmillióval

emelni a termelést? Ennek már egyszerűbb a magyarázata, mint a tavalyi 125 százaléknak. A tavaly bevezetett kéttüzeléses rendszert nyerstégla miatt nem lehetett egy esztendőben csak 6–7 hónapig alkalmazni. A nyerstégla pedig azért kevés, mert nincs hol tárolni. Különböző munkáslétszám némi szaporításával a jelenlegi napi 60–70 ezres termelési „csúcsot” egyszerűen fel lehetne szászerezni is szöktetni. Ezután az évről mind a tizenkét hónapjában lehetne két tüzzel égetni. Ebből jönne ki a 120 kislakásra való, 3 és félmillió terven felüli téglá.

Nem lehet vita arról: ezt a nagy ígéretet be is váltja a gyár kollektívája, ha megkapja azt a kis segítséget, amelyre a szárítóteret kibővítéséhez van szüksége.

Amikor kint jártunk a gyárban, még majdnem egy hét volt hátra a második nyegedéből. S a tervteljesítéssel már akkor 104 száze-léknél tartottak. Ha most névszerint kellene megírni, kik vitték véghez ezt a nagy tettet, talán ide kellene írni

mind a 62 ember

nevét. A helyszűke miatt azonban közvetlenül csak a munka elsőszámú élharcosairól emlékeztethünk meg. Közülük is csak néhányról. Például Vidéki Gergely kemencemunkásról és brigádjáról, akik mindennap 28–30 ezer téglát raknak talicskára, s közülük Rácz Gáborról, arról a kétszeresen kiváló dolgozóról, aki egymaga 13–14 ezer téglát hord ki a negyven, ötven fokos hőségéből, reggeltől estig. Biztosan nincs olyan ember, aki irigyelné tőle és társaitól a havi 3–3600 forintos keresetét. Úgy véljük, méltón írjuk ide Kasza Pál nevét is, aki a kocsiutók közül tartozik a legjobbak közé.

A nagy munkasikernek különben nincsen semmilyen ördögös titka. Csupán az a dolog nyitja, hogy a nagyobb családon belül van egy igen életrevaló kisebb, kommunista kollektíva is. Tagjai a szószátyárkodás helyett a cselekvések emberei. Példát mutatni, elsőnek lenni a legnehezebb munkában is, segíteni a gyengéknek, lelkesíteni: ez az ő énjük. Ez az, amivel tartoznak, s meg is adják dolgozó társaiknak, s mint láthatjuk, ők nem is hálátlanok ezért.

Csepri József

Az MSZMP hírei

Az MSZMP városi intéző bizottsága közli, hogy az instruktorok mai, csütörtök délután 5 órára kitűzött értekezlete elmarad. Az instruktorok későbbi időben tartandó értekezletének idejét és helyét lapunkban közöljük, s az instruktorok ezenkívül természetesen, mint korábban is szintén meghívót kapnak az intéző bizottságtól.

Paprikatermelők figyelmébe

A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat megbízottai, a termelési felelősök rendszeresen járják a határt, s figyelemmel kísérik a paprika-ültetvények fejlődését, s a helyszínen állapítják meg a viharos időjárás által okozott esetleges károkat. Hiba azonban, hogy számos paprikatábláról nem lehet tudni kié, s emiatt a kárbecslés sem lehet elvégezni. Nem tudják értesíteni a termelőt, ha paprikatáblájában rovar, vagy más elemi kár mutatkozik. Ezért a Paprikafeldolgozó Vállalat kéri a termelőket, paprikaföldjeiket táblákkal jelöljék meg. A táblákra írják fel pontos lakcímképet, a terület nagyságát és a paprikafajtáját. Erre szüksége van az Állami Biztosítónak is, mert ha nem tudják a károkat időben felbecsülni, a kárterítés körül később sok vita keletkezhet.

A Paprikafeldolgozó Vállalat értesíti még a termelőket, hogy a jövő esztendői palántaneveléshez szükséges melegágyi ablakkereteket most kell igényelni.

Sok gyümölcs volt tegnap a piacon

Heteken keresztül sok panasz volt azért, mert kevés gyümölcsöt hoztak a piacra. Hiába volt a cseresznye és földieper érésének az ideje, a piacon még sem volt olyan kínálat, mint az elmúlt évek során. A tegnapi nap változást hozott, mert igen nagy volt a felhozatal körtéből, sárga- és őszibarackból, de meggyet is tetszés szerint vásárolhattunk.

Zöldségtelekből szintén nagy volt a kínálat. Sok ősbungonya volt, de az ősbungonyából sem volt hiány.

Egyes termékeket a termelők érthetetlenül többért adtak,

Harmincezer embert érint

Legyen Kisteleken mielőbb TBC-rendelőintézet

Harmincezer embert érint az a régi gond, hogy még ma sincs Kisteleken TBC-rendelőintézet. Ez pedig igen komoly problémát okoz, hiszen a legközelebb ilyen jellegű intézet is legálább 30 kilométerre van Kistelektől. Ha valaki alaposan meg akarja magát vizsgáltatni, a hosszú utazgatással rámegegy egész napja. Nem is beszélve — betegek esetében — az utazás komoly fáradalmairól. Kisteleken nagyon szeretne már TBC-rendelőintézetet. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a létesítményre sikerült biztosítania a pénzösszeget, sőt a teljes felszerelés költségeit is a majd ott dolgozók fizetését is. A megvalósítás akadályai még ma is, hogy ezeddig nem sikerült a rendelő céljainak megfelelő épületet biztosítani. Először egy lakóház átalakítására gondoltak, a kivitelezés azon-

ban egyéb körülmények miatt nem valósulhatott meg. A lelkes orvosok, akik leginkább szorgalmazzák a rendelő létrejöttét, újabb arra gondoltak, hogy ideiglenes jelleggel a kisteleki közegéi tanács épületének egyik szájnyában helyeznék el a rendelőt. Mindössze három szobáról van szó és egy mellékhelyiségről, az elhez tartozó folyosóról. S mindezt egyetlen fal húzásával tökéletesen el lehetne különíteni a tanács többi szobájától, s a megoldás közegészségügyi szempontból sem hagyja maga után egyéb kívánnivalókat.

A község vezetői közül többen pártolják ezt az új tervet és szívügyük az — ha még a lánásháza épületében is —, hogy helyet kapjon a rendelőintézet. Reméljük, ez a terv hamarosan megvalósul a kistelekiek régi óhaja szerint.

Megkezdtek a Gyufagyárban a gépek nyári nagyjavítását

Hétfő óta nem dolgoznak a munkagépek a Szegedi Gyufagyárban. Két hétig szünetel a gyufatermelés ezen a nyáron is. Most is, mint más esztendőkből a nagy javítás időszakában, szabadságra mentek a dolgozók, s csak a karbantartó lakatosok, műszakiak és még néhányan a takarítók közül szorgoskodnak a gyárban. Az üzem nagy kazánjának, a többi munkagépeknek a kijavítását és ápolását végzik.

Nem készül két hétig gyufa Szegeden, de ez nem jelenti, hogy zavarok lesznek az ellátásban. A szükséges mennyiséget már jó előre megtermelték, így a lakosság bármikor a szükségletnek megfelelő mennyiségben vásárolhat gyufát.

Az ellenforradalmi események a szegedi Tudományegyetemen

IX.

A szocializmus

ügyért harcba szálló kommunisták erőfeszítéseit az egyetem professzori karában, oktató személyzetében a pártunkí-vüliek közül kezdettől fogva számosan rokonszenvvel kísérték. Többen már korábban is kifejezték, hogy elítélik a renegát vezetők emberi magatartását és nem értenek egyet a kommunisták elleni személyi akciókkal. Halász Előd és Koltay-Kastner Jenő professzorok a Bölcsészettudományi Karon, Koch Sándor professzor a Természettudományi Karon nem mentek együtt Baróti-ékkel, sem a kommunisták elleni intézkedések meghozatalában, sem pedig azok kiterjesztésében. Még nagyobb azoknak a száma, akik, ha nyilvánosan nem is mondták el, hogy nem értenek egyet az októberben 180 fokkal politikai fordulatot tett vezetőikkel, szűkebb baráti körben eltélőleg beszéltek róluk, és félrevonultak, nem vettek részt semmilyen megmozdulásban.

A párt szervezésének első hónapjai nehéz terhet róttak a fiatal, a politikai munkában még kevésbé járatos elvtársak vállára, akik példátlanul nehéz körülmények között fogtak a párt újjászervezéséhez. Az ellenforradalmi lelki terror, a megzavarodott, helyüket veszített emberek, a különböző forrásból származó rémhírek forgatagában a munkához látó elvtársak szívósan, nagy lelkesedéssel dolgoztak. A legkorábban jelentkező párttagokból azonnal megalakították a kari, néhol intézeti pártcsoportokat. A pártsejteik tagjai tervszerűen, emberről emberre haladva felkeresték a párt volt tagjait, beszélgettek velük. Sokakban eloszlatták ezek a beszélgetések a

kétségeket, felébresztették a pártához, a szocializmus ügyéhez való hűség érzéseit, újra szívtották a hitet elfojtott lángjait. A szívós munkát az intéző bizottság és a pártcsoportok állandó — ha nem is zökkenőmentes — kapcsolata jellemezte. A párttagságnak ez a nagy áldozatkészséggel vitt szervező munkája az intéző bizottságnak azt is lehetővé tette, hogy egyre világosabb képet kapjon az egyetem hangulatáról, fel tudja mérni az egyetemi párt-szervezet előtt állott feladatokat, s megkeresni a feladatok megoldásának az útját.

Időközben az egyetemről eltávolított tapasztaltabb vezetők visszatértek az egyetemi párt-szervezetbe, segítségük jelentős erősítést adott a további munkába.

Tárgyalásokba

bocsátkozott az intéző bizottság Baróti rektorral, aki ígéretet tett, hogy a párt-szervezetet vizsgálja feljogaiba. A rektor a tárgyalások sorozatán tett ígéreteket állandóan megszegette, sőt a március 15-i ünnepség elnöki megnyitójában félreérthetetlen célzásokkal tett arról, hogy az egyetem ifjúsága a márciusi fiatalok örököse, s a hamu alatt őrzött parázs még lángra lobbanhat. A huzavonát és a március 15-i ünnepségen nem is burkolt formában történt támadást látva, a pártvezetés döntő lépésre szánta el magát az állami vezetés megbízható kezébe adásának biztosítására. Így következett el április 1-én Baróti Dezso leváltása a rektori székből. Ezzel az egyetemi ellenforradalmi csoportokat összetartó erő megszűnt működni, ezek a csoportok fokozatosan visszahúzódtak, abahagyták nyílt támadásait. Megkezdődött az egyetem a gyorsabb politikai konszolidáció időszaka. Egyre többen akadtak jószándékú megítélésűek, akik felismerték hibáikat és kifejezték készségüket, hogy együtt kívánnak működni a párttal és a népi hatalommal.

Márciusban megalakult az egyetemi KISZ-szervezet is, amely az ifjúság politikailag legégettebb érdekeit fogta össze. A KISZ tagsága különösen nagy számban adódik a jogi kari és bölcsész kari hallgatókból, jellemző, hogy a Természettudományi Karon viszonylag kevesebb sikerrel dolgozott eddig a KISZ.

A megalakuló KISZ

szervezetek fiataljai is éles bírálatokat gyakoroltak az egyetem április előtti állami vezetőinek politikai magatartása fölött. Elmondották az alakuló gyűlésen a fiatal egyetemi hallgatók, hogy

minden anyagi kárnál súlyosabb az a rombolás, amit az áruló vezetők az egyetemi ifjúság lelki világában, az emberség iránti hitében okoztak. Az ifjúság körében egyre inkább parancsolólag vetődött fel vitakörök létrehozásának a szükségessége is. A párt-szervezet a KISZ és a Marxizmus—Leninizmus Tanszék segítségével létre is hozott ilyen vitaköröket, melyek megmutatták az ifjúság között uralkodó eszmélet zűrzavart, de megmutatták azt a politikai érjedést is, mely az ifjúság egyes csoportjaiban megindult. Az ellenforradalom előtt megindult ideológiai támadás, — mely az ellenforradalom időszaka alatt a szélsőséges nacionalizmus széthintésével fokozottan megzavarta az ifjúság gondolatvilágát, — hosszan tartó és nehezen leküzdhető válságot okozott a fiatalokban. A párt vezető szerepének tagadása, az »atomszocializmus« burzsoá elmélete, a szocializmusba való békés átmenet osztályharcellenes, opportunist »tanításai«, és nemegyszer a sovinszta nacionalizmus nézetei is megütköztek ezeken a vitakörökön a marxizmus—leninizmushoz hű fiatalokkal.

A párt-szervezet

az ideológiai és a felvilágosító munkát minél alaposabbá tegye, megkezdte az ellenforradalmi eseményeknek részleteibe menő felderítését. A dokumentumok felgyűjtése és a város dolgozói, de főképpen az egyetem hallgatói és oktatói személyzete előtti feltárása elengedhetetlen feltétele volt egyrészt a tisztulási folyamatok végrehajtásának, másrészt a jószándékú megítélésűekkel szembeni megbékélésnek.

Az egyetemi párt-szervezet és az egyetemi vezetés között az összhang helyreállt. Bolya Lajos elvtárs, az új rektor, valamint legközelebbi munkatársai, Csákány Béla és Sonkoly Pál elvtársak szoros együttműködtek a párt-szervezettel és jelentős munkát végeztek a Barótiék által hátrahagyott ellenforradalmi csődtömeg felszámolására, az egyetemi kutató- és oktatómunka normális menetének és fejlődésének biztosítására.

(Folytatjuk)